

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.412/2024/4-II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Imre Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes I. rendű

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Bacsek György Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

10.P.21.239/2024/8.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 8 napon belül a blikk.hu internetes portál kezdőoldalán 24 óráig tegye közzé a „Helyreigazítás a 2024. március 26-án »Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete – >Megcsúsztam és nekipattantam az autónak<« című cikkünkben foglaltak miatt” közleményt és jelentesse meg a blikk.hu hírportálon 2024. március 26-án » Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete – >Megcsúsztam és nekipattantam az autónak<« címmel közzétett cikk címe alatt, a lead felett azonos betűtípus és betűméret alkalmazásával mindaddig, amíg az eredeti cikk hozzáférhető, de legalább 30 napig - a főoldalon közzétett közleményből közvetlenül elérhető módon - az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

A 2024. március 26-án közzétett »Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete – >Megcsúsztam és nekipattantam az autónak<« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes elismerte, hogy az ő hibájából történt a végzetes ütközés; hogy a segélyhívót tárcsázva mindent bevallott; a 112-es segélyhívóval folytatott beszélgetés során elhangzott,

hogy »Én baleseteztem«; továbbá, hogy felperes az elhunyt szüleivel megbeszélte személyes találkozást az utolsó pillanatban lemondta.

Azt a való tény, hogy a felperes a halálos baleset részese volt, annak elhallgatásával, hogy az emiatt indult büntetőeljárás jogerősen még nem fejeződött be, abban a hamis színben tüntették fel, hogy a balesetet kétséget kizáróan felperes okozta.”

Mellőzi a felperest az alperes részére perköltség megfizetésére kötelező rendelkezést. Megállapítja, hogy a felek az elsőfokú eljárásban felmerült perköltségüket maguk viselik.

A felperest terhelő illeték összegét 18.000 (tizennyolcezer) forintra leszállítja. Kötelezi a Kft.-t (címe), hogy fizessen meg az államnak 18.000 (tizennyolcezer) forint kereseti illetéket.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felperest és a Kft.-t, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes 2023. január 7-én az általa vezetett Mercedes típusú személygépjárművel összeütközött a Volkswagen típusú személygépjárművel, amelynek sofőrje a helyszínen életét veszítette. A felperessel szemben közúti baleset okozása bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt nyomozás folyik a Hajdú-Bihar Vármegyei Rendőr-Főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztályán.

[2] Az alperes által szerkesztett www.blikk.hu internetes portálon 2024. március 16-án „Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete - „Megcsúsztam és nekipattantam az autónak” címmel jelent meg cikk, amelyben az alperes beszámolt arról, hogy „létezik egy drámai telefonbeszélgetés, amely felér egy beismerő vallomással.”, „felperes a segélyhívásában elismerte, hogy ő csúszott meg.” A sajtóközlemény a következő közléseket is tartalmazza: „Csakhogy a bíróságon nem lesz nehéz az ellenkezőjét bizonyítani, hiszen - értesüléseink szerint - a gázoló maga is elismerte a tragédia utáni pillanatokban, hogy az ő hibájából történt a végzetes ütközés.”, „A legapróbb fűszálba is igyekszik belekapaszkodni a településlen halálos balesetet okozó felperes, hogy mentse magát a felelősségre vonás alól, de nagyon úgy tűnik, hiábavaló minden próbálkozása.”, „A Blikk birtokába került az a hangfelvétel, amiben felperes a segélyhívót tárcsázva mindent bevallott.”, „A kanyarban megcsúsztam és nekipattantam az autónak” – így fogalmazott.”, „sértettnek esélye sem volt a túlélésre, kocsiját felismerhetetlenné törte a belé csapódó luxus-Mercedes.”, „Tavaly január 7-én a rendőrnek készülő sértett az autójában szörnyethalt, miután a településlen, a utcanév1 utcai felüljárón egy szemből, nagy sebességgel érkező kocsit – a sávját elhagyva – letarolta.”

[3] „A körülmények egyértelműek, ám felperes egy magánszakvéleménnyel bizonyítaná az ártatlanságát.”, „A gyanúsított és védője beadtak és az eljárás anyagává tettek egy új magánszakértői véleményt, ami az ő megrendelésükre készült. Ennek a célja elbizonytalanítani a nyomozást végző hatóságot azzal kapcsolatban, hogy valóban ő hagyta-e el közlekedés közben a saját sávját és okozta a balesetet.”

[4] „felperes egy méregdrága ingatlanban élt a családjával, a szüleinek pedig több, jól menő vállalkozása is van. A környezete szerint a fiú igazi milliárdoscsemete.”

[5] „Az alábbi beszélgetés zajlott le szó szerint a balesetben részes felperes és a segélyhívó diszpécserre között: - Jó estét, nagyon nagy baleset történt itt, a utcanév2 utca utáni... Én baleseteztem.”

[6] Az alperes a felperes helyreigazítás iránti kérelmének nem tett eleget.

[7] A felperes keresetében kérte , hogy a bíróság kötelezze az I.r. és II. r. alperest arra, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően 8 napon belül a Blikk.hu megnevezésű internetes portálon 2024. március 16-án megjelent „Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete – „Megcsúsztam és nekipattantam az autónak” című cikkel azonos helyen, időben és betűszedéssel, önálló cikként 24 órán keresztül, az alábbi helyreigazító közleményt változtatás és kommentár nélkül tegye közzé.

[8] Kötelezze továbbá az alpereseket arra, hogy az alábbi helyreigazító közleményt változtatás és kommentár nélkül tegye közzé akként is, hogy az a jelen helyreigazítási kérelmmel érintett, 2024. március 16-án közzétett cikkből linkelt tartalomként elérhető legyen közvetlenül a sérelmezett cikk címe alatt, a cikk szövege előtt elhelyezve addig, amíg az eredeti cikk a honlapon megtalálható, de legalább 30 napon keresztül:

[9] „Sajtóhelyreigazítási Közlemény

[10] Sajnálattunkat fejezzük ki, valamint elnézést kérünk felperestől, a családjától és az olvasóktól, mert a 2024. március 16. napján közzétett, »Magát buktatta le a sértett halálát okozó milliárdoscsemete – >Megcsúsztam és nekipattantam az autónak<« című közleményünkben valótlannul állítottuk, hogy

[11] 1. felperes a 112-es segélyhívó diszpécsernek elismerte, hogy ő okozta a településlen halálos közlekedési balesetet. A 112-es segélyhívóval folytatott drámai beszélgetés felér egy beismerő vallomással. felperes mindent bevallott a segélyhívót tárcsázva;

[12] 2. felperes az autójával a sávját nagy sebességgel elhagyva letarolta a balesetben részes, a 21. éves sértett által vezetett másik gépjárművet. A településlen halálos balesetet felperes okozta. A másik gépjárművet felismerhetetlenné törte a belé csapódó luxus-Mercedes.

[13] 3. felperes milliárdoscsemete és védője egy megrendelésükre készült új magánszakértői véleményt adtak be, és tettek a büntetőeljárás anyagává, amelynek a célja a nyomozás elbizonytalanítása.

[14] 4. A 112-es segélyhívóval folytatott beszélgetés során elhangzott, hogy „Én baleseteztem.”.

[15] 5. személy1, az áldozat édesanyja, aki előtte három hónapig készült arra, hogy szembenézzen a gázolóval, személyes találkozót kért tőle, de az utolsó pillanatban mégis lemondták azt.

[16] A valóság ezzel szemben az, hogy felperes a 112-es segélyhívó diszpécsernek nem ismerte el azt, hogy ő okozta a településlen halálos közlekedési balesetet, a segélyhívóval folytatott beszélgetés nem ér fel egy beismerő vallomással, és felperes nem vallott be semmit a segélyhívót tárcsázva. felperes a büntetőeljárásban nem tett vallomást, és a büntetőjogi felelősségét nem ismerte el. A valóság az, hogy felperes és védője a büntetőeljárásban magánszakértői véleményt nem adtak be, hanem felperes védője a büntetőeljárásban kirendelt szakértői véleményben foglaltakra védői észrevételt tett. felperes a büntetőeljárásban a törvény által biztosított jogait gyakorolja, a baleset körülményeinek a valóságnak megfelelő feltárására törekszik. A büntetőeljárásban nem bizonyított tény, hogy felperes a sávját nagy sebességgel elhagyta, és ütközött volna a balesetben részes, a 21. éves sértett által vezetett másik gépjárművel. A büntetőeljárás jelenleg nyomozati szakban van,

amelyben eddigiekben felhozott bizonyítás eredménye a baleset körülményeit még nem tárta fel teljeskörűen és aggálytalanul, abból nem állapítható meg, hogy felperes okozta volna sértett halálát, vagy felismerhetetlenné törte volna a »becsapódás« következtében. Tévesen állítottuk továbbá, hogy felperes gázoló lenne.

[17] Fontosnak tartjuk továbbá az előbbieket mellett kiemelni, hogy felperes 19 évesen, sokkos állapota ellenére is, a balesetet követően azonnal tárcsázta a 112 segélyhívó vonalat, és saját magát háttérbe helyezve minden tőle elvárhatót megtett annak érdekében, hogy a baleset helyszínén lévőknek segítséget nyújtson.

[18] A valóság a fentiekkel szemben az, hogy a 112-es segélyhívóval folytatott beszélgetés során felperes nem mondta azt, hogy »En baleseteztem.« A hangfelvételtől megállapítható, hogy felperes a következő mondatot kezdte el: »En is bales...«, azonban azt a diszpécser közbeszólása folytán nem fejezte be. A Közlemény valótlan tartalommal hivatkozott hangfelvételben foglaltakra, a hangfelvétel tartalmát önkényesen módosította és fejezte be az Ügyfelem által elkezdett mondatot.

[19] A valóság továbbá, hogy felperes több alkalommal tett kísérletet a részvétnyilvánításra mind írásban, mind személyes megkeresés útján, azonban a személyes megkeresések felperesen kívül álló okból nem vezettek eredményre. A személyes találkozást felperes kezdeményezte, azonban azt a hozzátartozók megtagadták tőle. A hozzátartozók kizárólag felperes jogi képviselőjével kívántak találkozni, aki a hozzátartozók részére átnyújtotta felperes írásbeli részvétnyilvánítását. A részvétnyilvánítás a hozzátartozók állításával szemben nem tartalmazta azt, hogy »az idő gyógyír mindenre.« felperes az ő kezdeményezésére tett, hozzátartozók későbbi megkeresésében megjelölt személyes találkozót nem mondta le az utolsó pillanatban, az elhunyt hozzátartozói által tett megkeresésben olyan időpont szerepelt, amely a személyes találkozást ellehetetlenítette. A személyes találkozás az előbbieket alapján nem felperes oldalán felmerült okból hiúsult meg. Mindemellett a hozzátartozók a személyes találkozást nem abból a célból kívánták megejteni, hogy felperes a részvétét kinyilváníthassa, hanem tevőleges megbánást kívántak felperestől annak ellenére, hogy a baleset körülményei a mai napig tisztázatlanok.

[20] Sajnálattunkat fejezzük ki továbbá, hogy való tényeket hamis színben tüntettünk fel, egyes adatokat önkényesen csoportosítottunk, válogattunk össze, rendeztük és kiragadtunk, valamint elhallgattunk, amelyek következtében a cikkünk tartalmát megtévesztővé tettük az olvasóink számára. Az előbbieket következtében a cikkünk azt a hamis látszatot keltette, hogy felperes felelős a balesetben elhunyt sértett haláláért, azt el is ismerte, és a vagyoni háttérét kihasználva menekülni próbál a felelősségre vonás alól, valamint a hozzátartozók lehetőséget biztosítottak a személyes részvétnyilvánításra, azonban attól felperes elzárkózott.

[21] Valóság ezzel szemben az, hogy a nyomozás jelenlegi szakaszában nem állapítható meg felperes felelőssége, felperes a felelősségét nem ismerte el, és nem menekül a felelősség alól.

[22] Sajnáljuk, hogy felperes hozzájárulása nélkül tettük közzé a nevét, valamint a 112-es segélyhívó diszpécserrel rögzített hangfelvétel szövegét, amely cselekményünk alkalmas volt felperes becsülethez és jóhírnévhez való jogának, a hangfelvétellel való jogának súlyos sérelmére. Sajnáljuk, hogy a cikkünket egyoldalúan, hangulatkeltésre alkalmas módon írtuk meg. Sajnáljuk továbbá, hogy cikkünk megjelenését megelőzően felperest nem kerestük meg, véleményét és hozzájárulását nem kértük ki.

[23] Ezúton kérjük az olvasók, felperes és családja elnézését, amiért cikkünkkel megsértettük felperes személyiségi jogait! Dátum: alperes»

[24] Kérte a blikk.hu internetes portált üzemeltető Kft. perköltségben marasztalását.

[25] Keresetének jogalapjaként a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdését és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (1) bekezdését jelölte meg.

[26] Előadása szerint az Smtv. 13. §-ában deklarált kiegyensúlyozottság követelményéből levezetett, a sajtóval szemben támasztott követelmény, hogy a büntetőeljárásról adott tájékoztatás összhangban álljon az eljárás aktuális állásával, az nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást, valamint tiszteletben kell tartania az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.20050/2023/5. számú határozatára, a PK 14. számú állásfoglalásra és a BH2015. 144. számon megjelent eseti döntésre.

[27] A felperes a kereseti kérelem 1. pontjában feltüntetett, kifogásolt közléssel kapcsolatban előadta, hogy a segélyhívás során és később sem ismerte el, hogy ő okozta a balesetet. A büntetőeljárás jelen állása szerint csak annyi állapítható meg, hogy részese volt. A segélyhíváskor sokkos állapotban volt, amit a hangfelvételtől kiragadott mondat nem tükröz.

[28] A 2. pontban sérelmezett közlés az a valótlan állítás, hogy a „sávját elhagyva, nagy sebességgel letarolta a másik gépjárművet”. A büntetőeljárás jelenlegi szakaszában nem állapítható meg a baleset lefolyása. A közlemény nem ismerteti a már felderített, rendelkezésre álló adatokat.

[29] A 3. pontban kifogásolt kijelentéssel kapcsolatban nem vitatta, hogy készült egy magánszakértői vélemény, érvelése szerint valótlan tényállítás ugyanakkor, hogy ő és védője adott megbízást a magánszakértői vélemény elkészítésére, ugyanis a szakértőt kizárólag ő bízta meg. A magánszakvéleményt nem szakértői véleményként, hanem védői észrevételként terjesztette elő a büntetőeljárásban. Valótlan tényállítás az is, hogy milliárdoscsemete, ezen jelző használata kizárólag a rossz színben való feltüntetését célozza, és az olvasóban azt a benyomást kelti, hogy milliárdoscsemeteként csak ő lehet vétkes a baleset okozásában.

[30] A kereseti kérelem 4. pontjában megjelölt közléssel összefüggésben azt sérelmezte, hogy az alperes a hozzájárulása nélkül tette közzé a hangfelvételt. Valótlan tényállítás, hogy a hangfelvételen szerepel az „Én baleseteztem” nyilatkozat, mivel azon annyi hallható, hogy „én is bales...”. A kiragadott mondatot nem fejezte be, azt a cikkben az alperes önkényesen kiegészítette.

[31] Az 5. pontban feltüntetett közléssel kapcsolatban nem vitatta, hogy a balesetben elhunyt sofőr hozzátartozói személyes találkozót kértek tőle, valótlan tényállítás azonban az, hogy a találkozót az utolsó pillanatban lemondta.

[32] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes – ügyvédi munkadíjból álló – perköltségben marasztalását indítványozta.

[33] Előadása szerint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog olyan kiemelt fontosságú alkotmányos alapjog, amely csak kivételesen indokolt esetben korlátozható. E körben hivatkozott az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB és a 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a véleménynyilvánítási szabadság minden esetben kiterjed, függetlenül attól, hogy az értékes, értéktelen, igaz, vagy hamis érzelmeken, vagy észérveken alapul.

[34] A PK 15. számú állásfoglalásra utalással kifejtette, hogy a felperes helyreigazítási kérelme a helyreigazításhoz szükséges mértéket mind tartalmi mind terjedelmi szempontból túllépte.

[35] A sajtó-helyreigazítási perekben csak az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti helyreigazító közlemény közzétételét lehet kérni, ezért a személyiségvédelmi perek egyik

objektív szankciója, az elégtételadásra való kötelezés iránti kérelem előterjesztésére nincs lehetőség.

[36] A halálos közúti balesettel kapcsolatban a felperes közszereplőnek minősül. A kifogásolt közlések jelentős közérdeklődésre számot tartó ügyre vonatkoznak, amit alátámaszt a baleset sajtóvisszhangja. A sérelmezett cikkrészletek a felperes közlésén, továbbá a büntetőeljárás közokiratain alapulnak.

[37] Az 1. pontban kifogásolt közléssel kapcsolatban előadta, hogy a balesetben elhunyt sofőr szüleitől birtokába jutott nyomozási anyagok alapján került sor a perbeli cikk megírására. Az iratok részét képező hangfelvételek kifejezetten tartalmazzák, hogy a felperes megcsúszott és frontálisan karambolozott a szembejövő autóval, ezáltal a felperes a 112-es segélyhívó diszpécsernek elismerte, hogy ő okozta a településlen halálos közlekedési balesetet. A sérelmezett kijelentések okszerű következtetések, értékelések, vélemények. Az átlagolvasó értelmezésében nem a büntetőeljárás törvényben megfogalmazottakat kell szem előtt tartani a beismerő vallomás kritériumai tekintetében. A cikk összességében tartalmazza, hogy a felperes elleni büntetőeljárás még nem fejeződött be.

[38] A 2. pontban sérelmezett közlések való tények, amit bizonyítanak a segélyhívás során készült hangfelvételek (A/15.) és az ahhoz kapcsolódó eset adatlap és feljegyzés (A/17/1-A/17/2.), a fényképmelléletek a balesetről (A/19.), továbbá a balesetelemzői szakértői vélemény (A/20.). A fényképek (A/19.) bizonyítják, hogy a sértett által vezetett autó fele teljesen megsemmisült, összeroncsolódott, így a „letarolta” szövegrész híven tükrözi az iszonyatos ütközést, amelynek következtében a sértett ülése kiszakadt, kirepült a szélvédőn, majd a 21 éves gépjárművezető nekicsapódott a híd korlátjának és szörnyethalt.

[39] A 3. pontban helyreigazítani kért tényállítások valósak. A keresetlevél 11. oldal 5. bekezdésében a felperes maga is elismerte, hogy készült egy magánszakértői vélemény és csak azt vitatta, hogy ki adott megbízást annak elkészítésére. Az ezzel kapcsolatos lényegtelen tévedés a felperes megítélését nem befolyásolja, ezért nem szolgáltatathat alapot a helyreigazításra. A nyomozási iratok tartalmazzák a gyanúsított (felperes) meghatalmazott védője által beadott „észrevétel” elnevezésű beadványt (A/21/1.), a felperes, illetőleg védője által megbízott szakértő igazságügyi műszaki szakértő véleményét (A/22.) és a sértett jogi képviselője felé a nyomozó hatóság által adott tájékoztatást (A/23.) arról, hogy a magánszakértői vélemény elkészült és azt a felperes ügyvédje csatolta. Ezek az iratok alátámasztják a cikk állításainak tényszerűségét.

[40] Véleménynek minősül, hogy a szakvélemény beadásának a célja a nyomozás elbizonytalanítása volt, továbbá, hogy a felperes milliárdoscsemete. A felperes 19 évesen, a saját nevét megjelölő rendszámú, nagy értékű és teljesítményű Mercedes gépjárművel okozta a balesetet. A cikket író újságíró a felperes környezetéből arról értesült, hogy családjának nagy vagyona van.

[41] A 4. pontban megjelölt közlés az alperes álláspontja szerint a felperes megítélését nem befolyásoló, lényegtelen tévedés. A 112 segélyhívó központtal folytatott beszélgetésnek (A/15.) az egészhez képest lényegi része az, hogy a segélyhívó diszpécser „Mi történt?” kérdésére a felperes azt nyilatkozta: „A kanyarban megcsúsztam és ...nekipattantam az autónak.” A nyomozó hatóság is ezt a nyilatkozatot tartotta relevánsnak (A/17/1-2.).

[42] Az 5. pontban helyreigazítani kért közlés valós tényállítás.

[43] Az alperes előadta, hogy a Magyar Rendőrség hivatalos sajtótájékoztatóján és hivatalos honlapján (police.hu) megjelentetett rendőrségi hírekről, tájékoztatásokról egyrészt a valóság bizonyítása nélkül adhat tájékoztatást a sajtó; másrészt a hivatalos rendőrségi forrásokból származó közlemények önmagában elégséges bizonyítékai a sajtóközléseknek. Amennyiben a sajtóközlés tartalmilag megfelel a hivatalos rendőrségi közléseknek, úgy az

erről szóló médiatartalom ténybelileg megalapozott, a szakma szabályainak megfelel. A hivatalos rendőrségi okiratok megalapozottságának vizsgálata pedig nem várható el az alperestől.

[44] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.

[45] Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a Kft. (címe) részére 106.680 forint perköltséget, továbbá az államnak 36.000 forint eljárási illetéket.

[46] Ítéletének indokolásában alkalmazott jogszabályként Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikkét, az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdését, a Pp. 495. § (1) bekezdését, 496. § (1) bekezdését idézte.

[47] Az Alkotmánybíróság 3329/2017. (XII. 8.) és 13/2014. (IV. 18.) AB határozataiban kifejtett alkotmányos tesztnek megfelelően és a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban írt alkotmányos szempontok szem előtt tartásával először abban foglalt állást, hogy a perbeli közlések közügyekben való megszólalásnak minősülnek-e, a közügyek szabad vitatásával állnak-e összefüggésben.

[48] Azt állapította meg, hogy a baleset nem minősül közügynek. A konkrét élethelyzet nem bír olyan társadalmi jelentőséggel, hatással, amely megalapozná a felperes magasabb törési kötelezettségét az általa kifogásolt közlésekkel szemben.

[49] Ezután vizsgálta, hogy a kifogásolt közlések tényállításnak vagy értékítéletnek minősülnek-e.

[50] A felperes a kereseti kérelemben 1. pontban összefoglalóan helyreigazítani kért – „felperes a 112-es segélyhívó diszpécsernek elismerte, hogy ő okozta a településlen halálos balesetet”, „A 112-es segélyhívóval folytatott drámai beszélgetés felér egy beismerő vallomással”, „felperes mindent bevallott a segélyhívót tárcsázva” – közlések tekintetében arra mutatott rá, hogy a felperes a 112-es segélyhívó diszpécsernek úgy fogalmazott, hogy „Megcsúsztam és nekিপattantam az autónak”, majd a mentőkkel és a rendőrséggel folytatott beszélgetés (4/A/15. melléklet 0049430 wav) során megismételte, hogy „megcsúsztam” és frontálisan karamboloztam (a rendőrségnek: karamboloztunk). A „megcsúsztam és nekипattantam az autónak” közlés és a segélyhívás során annak ismételt előadása, hogy a felperes megcsúszott, alkalmas azon véleménynek minősülő következtetés levonására, hogy a felperes elismerte a balesettel kapcsolatos felelősségét, és hogy az alperes azt beismerő vallomásként értékeli.

[51] „A legapróbb fűszálba is igyekszik belekapaszkodni ..., hogy mentse magát a felelősségre vonás alól, „A gyanúsított és védője beadtak és az eljárás anyagává tettek egy új magánszakértői véleményt...” „Ennek célja elbizonytalanítani a nyomozást végző hatóságot...”, „Csakhogy a bíróságon nem lesz nehéz az ellenkezőjét bizonyítani” és (az áldozat édesanyjának) „a tárgyalás előtt most újra fel kell vértéznie magát...” szövegrészekkel az alperes tájékoztatta az olvasókat arról, hogy a felperessel szemben folyamatban van a büntetőeljárás, az olvasók számára egyértelmű, hogy még nem született ítélet az ügyben, ezért az alperesnek a hangfelvétel alapján véleményként levont következtetései nem minősülnek előzetes ítéletmondásnak.

[52] A 2. pontban összefoglalóan helyreigazítani kért közlések tekintetében azt hangsúlyozta, hogy a nyomozati iratok részét képező szakvélemény megállapításai és a perbeli hangfelvételen elhangzó „A kanyarban megcsúsztam és nekипattantam az autónak” kijelentés kellő ténybeli alapot adtak annak a tényállításként megfogalmazott véleménynek a közlésére, hogy a felperes által vezetett, nagy sebességgel érkező kocs – a sávját elhagyva – letarolta a sértett által vezetett autót. Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak a szempontnak, hogy „a sajtószabadság érvényesülésének fontos része az, hogy a sajtó számára adott legyen annak lehetősége, hogy a tudomására jutott tényekből, adatokból

következtetéseket vonjon le és erről kifejtse a véleményét” (Kúria Pfv.20849/2020/4.). A nyomozási anyag, a szakértői vélemény részét képező fényképek, valamint a cikkbe ágyazott fényképfelvétel alapján megállapítható, hogy a sértett által vezetett gépjármű eleje teljesen összetört. Az ezt okozó ütközést a szakvélemény megállapításaira figyelemmel okszerűen minősíthette úgy az alperes, hogy a járművet letarolta a másik kocsi.

[53] A 3. pont szerint összefoglalóan helyreigazítani kért – felperes milliárdoscsemete és védője egy megrendelésükre készült új magánszakértői véleményyt adtak be, és tettek a büntetőeljárás anyagává, amelynek célja a nyomozás elbizonytalanítása – közlések tekintetében azt emelte ki, hogy az, hogy a büntetőeljárás során készült-e a felperes vagy védője megbízásából magánszakértői vélemény és milyen céllal nyújtották be, a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös, lényegtelen részlet, mellyel kapcsolatban nincs helye sajtó-helyreigazításnak. Az alperes szubjektív álláspontját, véleményét fejezte ki a felperes által a magánszakértői véleménnyel elérni kívánt célról.

[54] A „milliárdoscsemete” kifejezéssel az alperes az arról alkotott véleményét, személyes meggyőződését fejezte ki, hogy a felperes tizenkilenc évesen egy gazdagságot tükröző, nagy értékű Mercedes típusú, a monogramjából képzett forgalmi rendszámú gépjárművet vezetett a baleset bekövetkezésekor. A vélemény helyessége sajtóperben nem vizsgálható.

[55] A 4. pont szerint összefoglalóan helyreigazítani kért közlés tekintetében azt hangsúlyozta, hogy a hangfelvétel nem a felperes által hivatkozott „én is balese...” mondatrészt tartalmazza. A kifogásolt közlés a valóságnak megfelelően rögzíti a felperes „én baleseteztem” mondatát, így az annak helyreigazítása iránti kérelem alaptalan.

[56] Az 5. pontban jelölt, helyreigazítani kért közlés vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy a cikk témájához, a halálos közúti baleset bekövetkezéséért való felelősséghez képest az, hogy ki mondta le a felperes és az áldozat anyja közti személyes találkozót, a felperes személyének megítélése szempontjából közömbös részlet, mellyel kapcsolatban nincs helye sajtó-helyreigazításnak.

[57] A közlések nem tartalmazznak öncélú, bántó, sértő kifejezéseket, nem lépik át a vélemény szabadság megengedett határait.

[58] A jogvita eldöntéséhez a cikket jegyző újságíró, személy1, ügyvéd1 és ügyvéd2 tanúkénti meghallgatását szükségtelennek tartotta. A hangfelvételek felperes engedélye nélkül történő felhasználásának értékelése a sajtó-helyreigazítási per kereteit meghaladja.

[59] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[60] Jogorvoslati kérelmében az ítélet részben megváltoztatását kérte a keresete szerinti tartalommal, de a sajnálkozást kifejező szövegrész közzétételére nem tartott igényt. Kérte az alperes perköltségben marasztalását is.

[61] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a sajtóközleményben foglaltakat okszerűtlenül értékelte, azokból téves jogi következtetéseket vont le, a rendelkezésre álló jogszabályi rendelkezéseket, valamint a bírósági gyakorlatot nem az abban foglaltak szerint értelmezte és vetítette a perbeli ügyre.

[62] Az alperes valótlan tényállításokat tett, azokat azonban az elsőfokú bíróság tévesen véleménynyilvánításnak, értékítéletnek minősítette, vagy közömbösnek tekintette.

[63] Az 1. kereseti pontban kifogásolt közlések tekintetében azt hangsúlyozta, hogy a halálos közlekedési baleset miatt a büntetőeljárás a cikk megjelenésének napján nyomozati szakban volt, vádemelésre sem került sor. Az Smtv. 13. §-ban deklarált kiegyensúlyozottság követelményéből levezetett, a sajtóval szemben támasztott követelmény, hogy a büntetőeljárásról adott tájékoztatásnak összhangban kell állnia az eljárás aktuális állásával,

nem fejezhet ki előzetes ítéletmondást, valamint tiszteletben kell tartania az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét. E körben hivatkozott a Kúria Pfv.20050/2023/5. számú ítéletében, a BH2015. 144. számú eseti döntésben és a PK 14. számú állásfoglalásban írtakra.

[64] Az elsőfokú bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a gyanúsításával érintett büntetőeljárásról szóló közlemény kifejez-e előzetes ítéletet vele szemben, vagy a folyamatban lévő eljárásról az ügy adott állásának, a nyomozati szakban rögzítetteknek megfelelően tájékoztatja-e az olvasókat. A sajtónak az Smtv. 10. §-ban foglaltakhoz híven pontos tájékoztatást kell nyújtania a nyomozási szakban lévő eljárás során történetekről.

[65] Egy büntetőeljárás múltban megtörtént eseményről szól, annak felderítéséről és a büntetőjogi következményekhez szükséges tények feltárásáról, ezeket a tényeket a gyanúsítottal kapcsolatosan múltidőben tárhatja a sajtó az olvasók elé, ez azonban az elsőfokú bíróság értelmezésével szemben nem jelenti azt, hogy ez az eseményrögzítés az adott személy terhére is róhatná a cselekményt. Arról, hogy a részéről elhangzott egy olyan mondat, miszerint „megcsúsztam és nekিপattantam egy autónak”, az alperes tájékoztathatja az olvasókat, ezt azonban nem láttathatja oly színben, hogy a baleset okozója, avagy jogilag beismerte a baleset okozását a büntetőeljárásban.

[66] Az elsőfokú ítélet a BDT2012. 2653. számú döntésben, valamint a 7/2014. (III. 7.) AB határozatban foglaltakat csak részben vette figyelembe, azokból csupán kiragadott egy-egy megállapítást. Az elsőfokú bíróság a bizonyíthatósági teszt alapján kizárólag arra a következtetésre juthatott volna, hogy nem ismerte el a baleset okozását, és nem vallott be semmit.

[67] Az újságírótól a foglalkozásánál fogva elvárható lett volna, hogy olyan tényeket közöljön a cikkben, amelyeknek a valós voltáról meggyőződött. Rendelkezésére álltak azok az eszközök, amelyek a tényállításainak a valótlanságát támasztják alá. Beismerő vallomást nem tett, a büntetőeljárás nem zárult le, a bűnösségét kimondó jogerős ítélet nem született.

[68] Amennyiben kifogásolt kijelentések véleménynek is minősülnének, az alperes a szabad véleménynyilvánítás kereteit is túllépte. Az Alaptörvény IX. *cikke* és a 3374/2019. (XII. 19.) AB határozat indokolásának [29] bekezdésében foglaltak alapján azt hangsúlyozta, hogy a sajtóközlemény célja – annak egészét értékelve – nem az olvasók tájékoztatása volt egy büntetőeljárás állásáról, hanem kizárólag az emberi méltósága megsértése és az olvasók előtt rossz színben való feltüntetése.

[69] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül értékelte a peradatokat úgy, hogy a cikk tájékoztatta az olvasókat arról, hogy a büntetőeljárás még folyamatban van.

[70] A kereseti kérelem 2. pontjában kifogásolt közlések tekintetében azt emelte ki, hogy a helyreigazítás iránti kérelem, valamint a keresetlevél is valótlán tényállításként tartalmazta azt a cikk által többször is közölt mondatot, hogy halálos balesetet okozott, ő okozta a másik gépjármű sofőrjének a halálát. Az elsőfokú bíróság ezt a valótlán tényállítást figyelmen kívül hagyta, ennek indokát nem adta, erre vonatkozó megállapításokat, jogi következtetéseket az elsőfokú ítélet egyáltalán nem tartalmaz. Az elsőfokú ítélet így sérti a Pp. 279. § (1) bekezdésében, valamint a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltakat is.

[71] Hangsúlyozta, hogy a baleset okozójaként feltüntetni valakit épp azt az előzetes elítélést fejezi ki, amire a Kúria Pfv.IV.20.050/2023/5. számú döntése alapján az alperes nem jogosult.

[72] A sajtószervtől elvárható, a 3100/2017. (V. 8.) AB határozat indokolásának [32] bekezdésében meghatározott magatartás a sajtószerv részéről mindenekelőtt a közölt információk valóságának ellenőrzésére vonatkozik. Az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése. Az alperes ennek a kötelezettségének

nem tett eleget, és olyan valótlan tényeket közölt az olvasóval, amelynek valótlan tartalmáról tudomással rendelkezett.

[73] Az elsőfokú bíróság annak megállapításakor, hogy valótlan tényállításnak minősül-e az, hogy a felperes nagy sebességgel, a sávját elhagyva letarolta és felismerhetetlenné törte a másik gépjárművet, az alperes által csatolt szakértői véleményben foglaltakat vette figyelembe. Az elsőfokú bíróság azonban ismételtelen nem értékelte annak a tényét, hogy a büntetőeljárás nyomozási szakban volt a cikk megírásakor, vagyis a nyomozó hatóság még csupán a felderítés szakaszában tartott, a baleset körülményeinek a tisztázásához gyűjtötte be a bizonyítékokat. Egy szakértői vélemény egy-egy megállapításának kiragadása nem adhat alapot arra, hogy az alperes tényként közölje a baleset – jelenleg tisztázatlan – körülményeit.

[74] A kereseti kérelem 3. pontjában sérelmezett kijelentés tekintetében azt emelte ki, hogy a „milliárdoscsemete” kifejezés tényállítás. Az alperes nem ajánlott fel bizonyítást arra nézve, hogy e valótlan tényállításait mire alapozza.

[75] Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a sajtóközlemény kizárólagos célja a személye sértése, az olvasóközönségben a vele szembeni gyűlöletkeltés.

[76] A bíróság okszerűtlenül jutott arra a lényegtelen részletekkel kapcsolatos következtetésre. A cikkből kiragadott egyes mondatokat értékelt, és nem a teljes kontextust vizsgálva vont le a jogi következtetéseit. Az bizonyítható, hogy a magánszakértői véleményt ki szerezte be, ki adott annak elkészítésére megbízást, mikor és milyen körülmények között csatolták, így valótlan tényállításokat közölt-e az alperes vagy sem.

[77] A kereseti kérelem 4. pontjában sérelmezett kijelentések vonatkozásában azt emelte ki, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által csatolt hangfelvételen elhangzottakkal szemben állapította meg azt, hogy azon hallható az „én baleseteztem” mondat. Ez a mondat nem hangzott el, amit a 2024. május 21-i tárgyaláson az alperes sem vitatott.

[78] A kereseti kérelem 5. pontjában kifogásolt közlés a személye megítélésének szempontjából nem közömbös. A cikkből az olvasó azt szűri le, hogy egy másik ember halálát okozta és menekülni akar a felelősség alól milliárdoscsemete léte, és bocsánatot sem kért az áldozat anyjától, sőt, a személyes találkozást az utolsó pillanatban lemondta.

[79] A balesetet követően több alkalommal is kísérletet tett arra, hogy a hozzátartozókkal a kapcsolatot felvegye, részvétét kinyilvánítsa. Írásban részvétet is nyilvánított, azonban a személyes megkeresések nem vezettek eredményre. Az írásbeli részvétnyilvánítást is kizárólag a jogi képviselője útján tudta átadni figyelemmel arra, hogy a hozzátartozók megtagadták a személyes találkozást vele. A hozzátartozók hivatkozott megkeresésének célja nem az volt, hogy részvétét kinyilváníthassa: a hozzátartozók tevőleges megbánást kértek tőle annak ellenére, hogy a baleset körülményei a mai napig tisztázatlanok.

[80] A sajtóközlemény tehát valótlan tényállításokat tartalmaz, valamint valós tényeket hamis színben tüntet fel. Az alperes a büntetőeljárásból kiragadott egyes adatokat önkényesen csoportosított, válogatott össze, amelyek rendezése és kiragadása folytán az olvasók számára megtévesztővé tette a cikk tartalmát. Az írás hiányos is, az alperes az információk alapos megértéséhez szükséges valós tényeket akaratlagosan elhallgatta.

[81] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta.

[82] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a tényállásnak ugyanakkor a segélyhívó diszpécserrel folytatott teljes beszélgetést tartalmaznia kellene, mert annak során hangzik el a felperes balesetért való felelősségének elismerése.

[83] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását anélkül kérte, hogy a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét megjelölje volna. A fellebbezés célja nem más, mint a „szerecsenmosdatás”, a felperes a halálos közúti balesetet okozó gondatlan, szabályszegő cselekményét próbálja kedvezőbb színben feltüntetni.

[84] A felek között a szöveg értelmezése alapján abban volt vita, hogy a sérelmezett közlések tényállítások vagy vélemények-e. Az adott esetben az elsőfokú ítélet felülmérlegelésének a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján nincs helye tekintettel arra, hogy a tények és vélemények elhatárolása nem mérlegelés kérdése.

[85] Az Smtv. 12. §-ból és a Pp. 373. § (1)-(2) bekezdéséből következően az előzetes kérelemben foglaltaknál kevesebb a keresetben helyreigazításként kérhető, a kérelem tartalmi megváltoztatására, illetve bővítésére azonban sem az első-, sem a másodfokú eljárásban nem kerülhet sor. Erre, valamint a sajtó-helyreigazítási kereset más keresettel való összekapcsolásának tilalmára figyelemmel a jelen eljárásban személyiségvédelem egyik objektív szankciója, az elégtételadás sem alkalmazható.

[86] A felperes által megjelölt anyagi jogszabálysértésekre tekintettel a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elbírálásakor elsőként arról kell állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a sajtó-helyreigazítás sajátos személyiségvédelmi eszközét a megjelölt anyagi jogszabályok sérelmével alkalmazta-e, illetve az Smtv. 12. § (1) bekezdését – az Alaptörvény 28. cikkéből eredő kötelezettségének eleget téve – a jogszabály céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte-e. Az Alaptörvény rendelkezéseit közvetlenül nem lehet megsértett jogszabályként értékelni, az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdésének értelmében pedig a PK 12 – 15. számú állásfoglalások nem jogszabályok, jogorvoslati kérelmet megalapozó jogszabálysértésként ezért nem hívhatóak fel (Kúria Pfv.20352/2023/5., Pfv.20919/2023/5.).

[87] A cikk valós tényeket állított, illetve olyan, tényeken alapuló következtetéseket fogalmazott meg, amelyek okán helyreigazításra kötelezésnek nincs helye.

[88] Az írásban megjelenített való tények értékelése nem jelenti azok hamis színben való feltüntetését. A rendőrség hivatalos sajtótájékoztatóján és hivatalos honlapján (police.hu) megjelentetett rendőrségi hírekről, tájékoztatásokról a valóság bizonyítása nélkül adhat tájékoztatást a sajtó, a hivatalos rendőrségi forrásból származó közlemények önmagukban elégséges bizonyítékai a sajtóközléseknek. Amennyiben a sajtóközlés tartalmilag megfelel a hivatalos rendőrségi közlésnek, az erről tudósító médiatartalom ténybelileg megalapozottnak minősül, a szakma szabályainak megfelelő, kellő körültekintéssel közölt tartalom, amellyel szemben helyreigazítási igény jogszerűen nem támasztható.

[89] A cikket a nyomozás aktuális állása szerint írta meg. Rendelkezésre állt a teljes nyomozási irat, a nyomozás küszöbön álló befejezéséről a nyomozó hatóságtól tájékoztatást kapott, illetve már rendelkezésre áll az az ügyészégi közlemény, amely a felperessel szembeni vádemelésről tájékoztat. Ezt a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján csatolta.

[90] Az alperes érvelt azzal is, hogy a sajtó-helyreigazítási per keretei között nem lehet arról dönten, hogy a cikkben megsértette-e a felperes bármely személyiségi jogát.

[91] A felperes fellebbezésében hivatkozott, nem kúriai döntések a Fővárosi Ítéltáblát nem kötik.

[92] Az alperes vitatta a felperes által felszámított első- és másodfokú perköltség összegét, annak megalapozottságát is. Érvelése szerint a felszámított munkadíj jelentősen túlzott mértékű, nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, ezért a keresetnek helyt adás esetén azt mérsékelni kell.

[93] Kifejtette, hogy a felperes a cikk címét – amely nem áll ellentétben a sajtóközlemény tartalmával – az előzetes kérelmében, illetve a keresetében nem kifogásolta, így a fellebbezésben sem kifogásolhatja.

[94] Az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára utalással azt emelte ki, hogy a következtetés is tartalmazhat tényállítást, hiszen a tények alapján tényekre levont következtetés is minősülhet véleménynek. Minél határozottabb egy értékítélet, annál szorosabb ténybeli kötődést kell mutatnia. Az adott esetben azt kellett vizsgálni, hogy vannak-e olyan valós tények, amelyek alapján az újságíró a sérelmezett közlést megtehetette.

[95] A felperes érvelésével szemben a cikknek nincs olyan szövegrésze, amely szerint a felperes a büntetőeljárásban beismerő vallomást tett. Az írás kizárólag a segélyhívó diszpécserrel folytatott beszélgetés tartalmát értékelte. A sérelmezett közlés a valós tényeken belüli értékelés eredménye volt. A sajtót megillető tartalomszerkesztői szabadság körébe tartozik, hogy a rendelkezésére álló valós információt hogyan értékeli, abból milyen következtetéseket von le.

[96] A felperes nem vitatta a segélyhívó hangfelvételének közzétett tartalmát, amelyben elhangzott a „megcsúsztam és nekipattantam az autónak” szövegrész, ami nem jelent mást, mint a KRESZ szabályainak gondatlan megszegését, ami a halálos eredménnyel járó közúti balesethez vezetett. A felperes ezzel a mondattal a diszpécsernek elismerte, hogy ő okozta a balesetet.

[97] Egy átlagolvasó értelmezésében nem a büntetőeljárás törvényben megfogalmazottakat kell szem előtt tartani a beismerő vallomás kritériumai tekintetében, a kifogásolt közlések cikk egészének kontextusába helyezett értelmezése alapján egy átlagos ismeretekkel rendelkező olvasó számára nyilvánvaló, hogy a felperes elleni büntetőeljárást a halálos közúti baleset okozásának a ténye, a fiatal felnőttkorú sértett halála indokolta. A cikk utal arra, hogy a büntetőeljárás nyomozási szakban van, amiből értelemszerűen következik, hogy még nem fejeződött be.

[98] A kereseti kérelem 2. pontjában kifogásolt közléseket az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság okszerűen értékelte véleményként. Ellenkező esetben azok való voltak, a nagy sebességet és azt, hogy a balesetet a felperes okozta az eredeti hangfelvételek, a nyomozati eljárásban rendelkezésre álló okiratok, a balesetről készült fényképfelvételek, valamint szakértő2 balesetelemző szakértői véleménye bizonyítják.

[99] A felperes a fellebbezésében nem indokolta meg, hogy miért sérelmezi azt a közlést, miszerint „a másik gépjárművet felismerhetetlenné törte a belé csapódó luxus-Mercedes”.

[100] A 3. pontban sérelmezett kijelentés tekintetében bizonyított tény, hogy a felperes magánszakértői véleményt nyújtott be a védőjén keresztül. A beadványt nem az elnevezése, hanem a tartalma minősíti. Annak megfogalmazása pedig, hogy a felperes milyen célból nyújtotta be a szakvéleményt, vélemény.

[101] A „milliárdoscsemete” közlés is ténybelileg megalapozott vélemény.

[102] A felperes megítélését alapvetően nem ezek a szövegrészek befolyásolják, helyreigazításnak erre tekintettel sincs helye.

[103] A 4. pontban megjelölt közlések tekintetében a segélyhívó központtal történt beszélgetésnek az egészhez képest nem az a lényegi része, hogy a „baleseteztem” mondat elhangzott-e a felperes részéről. A felperes megítélését nem ez a szövegrész befolyásolja, így e körben helyreigazításnak nincs helye.

[104] Az 5. pontban kifogásolt szövegrészt az újságíró három személy – személy1 (az áldozat anyja), ügyvéd1 (mediátor ügyvéd) és ügyvéd2 (az áldozat szüleinek jogi képviselője)

– elmondása alapján rögzítette. A perben rendelkezésre állt az újságíró és a további három személy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy az egyeztetések hogyan zajlottak, a megbeszélte találkozók lemondására hogyan, kinek a részéről került sor.

[105] A fellebbezés részben alapos.

[106] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el; felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletnek fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, a felperes ugyanakkor fellebbezésében a helyreigazító közleményből a sajnálkozás kifejezésére vonatkozó részt már mellőzte, így a felülbírálat erre nem terjedt ki.

[107] Az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel a másodfokú bíróság – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az ügy érdemében döntött.

[108] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nem hagy kétséget afelől, hogy a bíróság ismerte és feltárta a jogvita eldöntésénél releváns jogszabályi környezetet. Részben figyelemmel volt az alapjogi vonatkozások miatt felmerülő alkotmányos szempontokra is. A bíróságok alkotmányos kötelezettsége, hogy a perbelihez hasonló ügyekben a sajtószabadság korlátozására irányadó alkotmányos szempontok és az azokat kibontó AB határozatok figyelembevételével járjanak el, ennek során figyelemmel kell lenni a releváns alkotmányossági szempontokra {3/2015. (II. 2.) AB határozat Indokolás [20]}.

[109] Abban a jogkérdésben, hogy a cikk kapcsolódik-e valamilyen közügyhöz, ennél fogva élvez-e a véleménynyilvánítás fokozottabb védelmét, az elsőfokú bíróság érdemben helyesen foglalt állást. Önmagában a köz kíváncsisága, illetve a pletykaéhség nem alapozza meg egy kérdés közérdeklődésre számot tartó jellegét {3210/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az alkotmányos védelem sem önmagában a közérdeklődésre számot tartó kérdésekre vonatkozik, hanem azok közügyhöz (közérdekű témához) kapcsolódó jellege miatt áll fenn. Ilyen vonása a cikknek nincs, az kizárólag a balesetre vonatkozó információkat tartalmaz, megjelenési helyét, stílusát, mondanivalóját tekintve pedig bulvárhír. Fokozottan épít a figyelem felkeltésére, és alapvetően az olvasók érzelmeire ható módon tárlja az eset részleteit.

[110] Az alapjogi összefüggések vizsgálatát illetően tehát az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a támadott kijelentések nem élvezik a szólásszabadság kiemelt alkotmányos oltalmát. A közlések jogi megítélését pedig alapvetően befolyásolja, hogy a cikk tartalma nem értékelhető közügyekben megnyilvánulásként. Az elsőfokú bíróság emiatt szükségtelenül folytatta az alkotmányos teszt további elemei szerinti vizsgálatot. Emellett figyelmen kívül hagyta azt a lényeges körülményt is, hogy a sajtó milyen jellegű eseményről tudósított.

[111] A cikk egy halálos kimenetelű közlekedési balesetről és annak következményeiről számolt be. A közléseket tehát annak figyelembevételével kellett volna értékelni, hogy a történetek miatt büntetőeljárás indult, amelyben a sajtót megillető véleménynyilvánítási szabadság az általánoshoz képest korlátozottabb feltételekkel érvényesül. A sajtót az átlagosnál magasabb szintű gondosság követelménye terheli a gyanúsítást illető valóságra, annak tartalmára és eredetére vonatkozó közlés tekintetében. Amennyiben a hír forrása – mint a jelen esetben is – nem, illetve nem kizárólagosan a nyomozó hatóság hivatalos tájékoztatása, a megszerzett információk változatlan formában való nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos felelősség sem hárítható el automatikusan. A cikk – tartalmából megállapíthatóan – az áldozat anyjától szerzett információkra épít, utal ugyan arra, hogy a

nyomozási iratokat az alperes megszerezte, az információk forrásaként azonban nem a nyomozást végző hatóságot tünteti fel.

[112] A Kúria ítélezési gyakorlatában – a PK 14. számú állásfoglalás I. és II. pontjában foglalt jogalkalmazási szempontokat határozataiba építve – az Smtv. 12. § (1) bekezdésének alkalmazása körében azt hangsúlyozza, hogy nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha a sajtószerv valamely büntetőeljárás jogerős befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztatta olvasóit a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntető bírósági ítéletről. A kialakult ítélezési gyakorlat szerint nem csupán a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntető bírósági eljárásról tudósíthat a sajtó, hanem egy folyamatban lévő eljárás „bármely szakaszáról”, így a nyomozás adatairól is. Ezzel kapcsolatban a követelmény az, hogy a tájékoztatás álljon összhangban az adott eljárás aktuális állásával, ne fejezzen ki előzetes ítéletmondást, tartsa tiszteletben az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét (Kúria Pfv.20050/2023/5.)

[113] Saját forrás használata esetén fokozott elvárás a sajtószervvel szemben, hogy a tényekről megfelelően tudósítson, a közönséget ne tévessze meg, ne keltse azt a látszatot, hogy az érintett személy bűnössége már tény. Mindez egyértelműen következik az emberi méltóság védelmére és az ártatlanság védelmére vonatkozó jogi rendelkezésekből [Alaptörvény II. cikk, XXVIII. cikk (2) bekezdés, Smtv. 4. § (3) bekezdés, 14. § (1) bekezdés].

[114] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása nélkülözi az előbbi alkotmányos megfontolásokat, amelyeknek az ügy jogi megítélésénél érdemi jelentősége van. Azok figyelembevételével a felülbírálat eredménye az, hogy az elsőfokú bíróság ítélete részben anyagi jogszabályt sért.

[115] Az ítéltábla nem értett egyet a helyreigazítási kérelemben az 1. pontban megjelölt „a diszpécsernek elismerte, hogy ő okozta a halálos közlekedési balesetet”, valamint a „mindent bevallott a segélyhívót tárcsázva” szövegrész jogi minősítésével. Az elsőfokú bíróság tévesen tekintette az ütközés leírását az elismerés és a tényekre vonatkozó beismerés ténybeli alapjának. A szövegkörnyezetet, a tartalmi összefüggéseket tekintve ezek a kijelentések tényállításként hatnak. Az ügy konkrét körülményeire vonatkozó, megtörtént eseményként tűnnek fel. Nincs sem alkotmányos, sem szakjogi, sem észszerű indoka az eltérő minősítésnek. Az elsőfokú bíróság jogi minősítése már önmagában amiatt téves, mert a cikk szerzője a diszpécserrel folytatott beszélgetésről egyidejűleg állította, hogy a felperes nyilatkozatában beismerte a tettét („elismerte, hogy ő okozta”, „mindent bevallott”), illetve, hogy a nyilatkozat csak hasonlít egy beismerő vallomáshoz („felért egy beismerő vallomással”).

[116] A felperes által a diszpécsernek elmondott „Megcsúsztam és nekipattantam az autónak” a bűnösség elismeréseként való megjelenítése olyan előzetes – mérlegelést nem tűrő – ítéletmondást fejez ki, ami a büntetőeljárás aktuális állásához nem igazodik, nem tartja tiszteletben az ártatlanság vélelmét. Bár a cikk utal a nyomozási eljárásra, attól elrugaszkodva, az aktuális álláshoz nem igazodva közli tényként a bűnösség beismerését („mindent bevallott”), a baleset okozásának elismerését („elismerte, hogy ő okozta”), előzetes ítéletet mond a felperesről.

[117] A valószínűség különböző fokán álló kijelentések nem tekinthetők azonos értékűnek a tényként minősítésre alkalmasság szempontjából. Az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha erre figyelemmel az első két fordulatot tényállításként, az utolsót pedig következtetésként, értékítéletként azonosítja. Erre figyelemmel az ítéltábla a bizonyítatlan, ezért valótlanként kezelendő tényállítások helyreigazítását rendelte el. Ennek során – tartalmában nem eltérve a kérelemtől, de a jogsértő tartalom azonosíthatóságának érdekében – a cikkben megjelenő szövegezés alapulvételével állapította meg a közzéteendő szöveget.

[118] A „drámai beszélgetés felér egy beismerő vallomással” mondatrészt az elsőfokú bíróság következtetésnek, ezen belül értékítéletnek tartotta, amellyel az ítéltábla egyetért. A közlés ténybeli alapja a nem vitásan a felperestől elhangzott „megcsúsztam és nekিপattantam az autónak” kijelentés volt. Valós ténybeli alapon alkotott értékítélet helyreigazítása pedig kizárt.

[119] A helyreigazítási kérelemben 2. pont alatt jelzett három fordulat közül az „autójával a sávját nagy sebességgel elhagyva letarolta a másik gépjárművet” és „a gépjárművet felismerhetetlenné törte a belé csapódó luxus-Mercedes” szövegek értékelését az elsőfokú bíróság helyesen végezte el. Az alperes szerzője a nyomozási iratok között lévő igazságügyi szakértői megállapításokra és a felperes megcsúszásáról és másik autóhoz sodródásáról szóló nyilatkozatára hagyatkozva, az összetört gépjárművek fotóinak ismeretében fogalmazta meg mondanivalóját. Annak lényege a járművek – hangsúlyosan a másik fél autójának – kirívó károsodása, extrém módon összetört állapota. Az ezzel kapcsolatos értékítélet a szerző véleménye, helyreigazításának ezért nincs helye.

[120] A felperes alappal sérelmezte a fellebbezésben, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a „halálos balesetet okozó” személyként megjelölés jogi minősítését és az ezzel kapcsolatos jogkövetkezmény alkalmazását. A keresetben előadott fordulatra („a halálos balesetet felperes okozta”) a bíróság nem tért ki, az ítélet jogi indokolása e tekintetben hiányos. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglalt érveket vizsgálva a Fővárosi Ítéltábla a következőknek tulajdonított jelentőséget.

[121] Az alperes a baleset után egy év két hónappal megjelent cikkben egyértelműen azt állította, hogy a balesetet a felperes okozta. Ezzel kinyilvánította, hogy a felperes bűnössége már tény. Forrásait csak részben feltárva tudósított az esetről, részben homályos utalással („információink szerint”). A közlés nem a nyomozó hatóság hivatalos, sajtónak szóló tájékoztatásán alapult, az alperes által más forrásból beszerzett hivatalos iratokat és a sértett hozzátartozóinak nyilatkozatait használta fel az írás elkészítéséhez.

[122] Elmulasztotta annak egyértelművé tételét is, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárásban a felperes bűnössége még kérdéses. Nem utalt arra, hogy a tényállás nem tisztázott, csak gyanúról van szó, nem pedig bizonyosságot nyert tényállásról. Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben ez a kötelezettség nem teljesült azzal, hogy az alperes a cikk egyes részeiben a felperest gyanúsítottként nevezte meg, és hogy említette a nyomozást végző hatóságot és a közlő bírósági eljárást. Az olvasóközönséget sem az írás címe, sem későbbi tartalma nem tévesztheti meg, nem keltheti azt a látszatot, hogy az érintett személy bűnössége már tény. Az ilyen közleményben előzetes ítéletalkotás nem megengedett, a bizonyítékokról, tényekről, az eljárás kimeneteléről nem adható félrevezető tájékoztatás.

[123] Jelentősége van annak a peradatnak is, hogy a felperes olyan tartalmú helyreigazítást kért, amely a perben nem teljesíthető.

[124] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 1. §-a szerint senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg bűnösségét a bíróság jogerős ügydöntő határozata meg nem állapítja. E rendelkezésből is következik, hogy közlekedési baleset miatt indult büntetőeljárásban az okozó személyének és bűnösségének megállapítása kizárólag a büntetőbíróság hatáskörébe tartozik. A polgári ügyben eljáró bíróság ténymegállapítási kötöttsége pedig a bűnösség megállapításának alapjául szolgáló tényekre is kiterjed (a Kúria Pfv.20126/2018/17. számú ítélete). A polgári perben ezért nemcsak annak megállapítása kizárt, hogy a terhelt tanúsította a bűncselekmény alapjául szolgáló magatartást, hanem az ellenkezője is. Emiatt nem tehető közzé olyan tartalmú helyreigazítás, amely szerint az alperes valótlanul állította, hogy a halálos balesetet a felperes okozta.

[125] A Fővárosi Ítéltábla azonban figyelemmel volt arra, hogy a helyreigazítás során a közlések minősítése jogkérdés, amelynek megítélésében a felek jogértelmezése nem köti. Amennyiben a sajtó-helyreigazítás alapjául szolgáló törvényi tényállás az Smtv. 12. § (1) bekezdésének másik fordulata szerint minősül, és a felperes kifejezetten nem tiltakozik ellene, a bíróság a jogsértést úgy is megállapíthatja, hogy az nem valótlan tény állításával, hanem való tény hamis színben feltüntetésével következett be.

[126] A kifejtettekből következően és a peradatok összevetésének eredményeként a sérelmezett közlést az ítéltábla való tény hamis színben feltüntetéseként azonosította és ennek megfelelő helyreigazítást rendelt el. Az alperes ugyanis azt a való tényt, hogy a felperes a halálos baleset részese volt, annak elhallgatásával, hogy az emiatt indult büntetőeljárás jogerősen még nem fejeződött be, abban a hamis színben tüntette fel, hogy a balesetet kétséget kizáróan a felperes okozta, vagyis a felperes bűnösségét vetítette előre.

[127] A 3. pontban szereplő „milliárdoscemete” kifejezést az elsőfokú bíróság helyesen minősítette értékítéletnek. A felperes egzisztenciális helyzetét ismerő személyektől származó információ szerint jómódú családban él, az általa használt gépjármű – márkája alapján – pedig köztudomásúan luxuskategóriásnak számít. A megfogalmazás lehet túlzó, de a felperes anyagi háttérének ilyen módon kifejezése megfelelő ténybeli alapon áll, így e közlés helyreigazításának nincs helye.

[128] A hatóság elbizonytalanítását célzó magánszakvélemény beadására vonatkozó közlés pedig nem valótlan. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes védője útján a nyomozó hatóságnál észrevételt terjesztett elő, amelynek melléklete volt a szakértől igazságügyi műszaki szakértő által készített szakvélemény. Tényszerű tehát, hogy a nyomozási eljárás során magánszakvéleményt nyújtottak be. Az, hogy a szakvélemény a felperes vagy védője megbízásából készült, a felperes megítélése, az ügyről való tájékoztatás szempontjából lényegtelen részlet, a cikk erre vonatkozó állítást nem is tartalmaz, csupán azt közli, hogy a felperes és védője beadtak egy magánszakvéleményt. A szakvélemény beadásának cikk szerinti célja az alperes olyan értékelése, amely vonatkozásában helyreigazításnak nincs helye.

[129] A fellebbezésben a kiemelt szövegrészek hangulatkeltést célzó, sértő jellegével kapcsolatos érveknek a sajtó-helyreigazítási perben relevanciája nincs, a bíróság kizárólag azt vizsgálja, hogy az Smtv. 12. § (1) bekezdésében szereplő tényállási elemek megvalósultak-e.

[130] A kereseti kérelem 4. pontjában sérelmezett közlés alapjául szolgáló tény a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság. A felvételen nem hangzik el a cikkben megjelent „Én baleseteztem” kijelentés, az egy töredékesen hallható, nem érthető módon befejezett, érzékelhetően technikai vágással, szünettel záruló hangfoszlány, amelynek nincs az alperes által tulajdonított tartalma. A hangfelvétel nem bizonyítja, hogy a felperes a beszélgetés cikkben ismertetett leíratában megjelenő „Én baleseteztem” kijelentést tette, az tehát valótlan. A közlés a felperes személyének megítélése szempontjából nem lényegtelen, hiszen a cikk ennek idézésével is a felperes bűnösségére, a bűncselekmény elkövetésének elismerésére irányítja a figyelmet. Ennélfogva az állítás helyreigazítandó.

[131] Az utolsóként sérelmezett szövegrész, amelynek tartalma szerint a felperes az elhunyt szüleivel megbeszélte személyes találkozást az utolsó pillanatban lemondta, ugyancsak valótlan tényállításként értékelendő. Az ezzel kapcsolatban felajánlott bizonyítékoktól – az újságíró, továbbá személy1, ügyvéd1, valamint ügyvéd2 tanúvallomása – érdemleges eredmény nem volt várható, mert az újságíró csak azt tudta volna tanúsítani, hogy az elhunyt anyja az általa leírtakat mondta el neki, amely tény nem vitatott. személy1 és a sértett jogi képviselője, valamint ügyvéd1 közvetítő a bizonyítékként benyújtott okiratok tartalma szerint a találkozót elmaradásának okáról teljesen azonos megfogalmazással nyilatkozott, ami eleve

készségessé teszi a nyilatkozatok önálló, befolyásolástól mentes elkészültét. Olyan okirati bizonyítékot pedig, amely alkalmas lehetett volna a sértett közeli hozzátartozója által tett állítás alátámasztására, az alperes nem ajánlott fel. Ebből következően a vitatott tényállítás bizonyítatlan maradt és azt helyre kell igazítani.

[132] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[133] A fellebbezés részben eredményes, a pernyertesség, pervesztesség arányát a másodfokú bíróság az első- és másodfokú eljárásban is egyenlőnek tekintette. Emiatt a Pp. 83. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásával egyik felet sem kötelezte a másik javára első- és másodfokú perköltség megfizetésére, a felperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést pedig mellőzte.

[134] A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog alapján meg nem fizetett, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére a másodfokú bíróság a felperest és az alperest üzemeltető Kft.-t a pernyertesség, pervesztesség arányában – a felperes által fizetendő kereseti illeték összegét 18.000 forintba leszállítva – kötelezte a Pp. 101. § (1) bekezdése, a 102. § (1) bekezdése, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján.

[135] A felperesnek és a Kft.-nek az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie.

[136] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes.

[137] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felperest és a Kft.-t, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesznek eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2024. október 17.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke
az aláírásban akadályozott
Dr. Kolozs Balázs

bíró helyett